

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA – 4101-021-03/2014

P/14/027

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa

T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62

lwa@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/027 – Wykonywanie zadań oświatowych przez jednostki samorządu terytorialnego
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Jerzy Tchórzewski, specjalista k. p., upoważnienie do kontroli nr 92819 z dnia 16 października 2014 roku (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Olszance ¹ , 08-207 Olszanka 37
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jan Parol, Wójt Gminy Olszanka ² (dowód: akta kontroli str.3-7)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie ³ mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność Gminy Olszanka w zbadanym zakresie w latach 2011-2014 (do czasu zakończenia kontroli ⁴).
Uzasadnienie oceny ogólnej	Powyższą ocenę uzasadnia zapewnienie przez Gminę warunków do realizacji przez placówki oświatowe ich zadań statutowych, w tym warunków lokalowych i organizacyjnych. Gmina zapewniała też realizację zajęć dodatkowych dla wszystkich uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz dowożenie uprawnionych dzieci do placówek oświatowych. Poddane kontroli dotacje z budżetu państwa i środki Unii Europejskiej⁵ na zadania oświatowe wykorzystane zostały zgodnie z przepisami prawa i postanowieniami zawartych umów. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła nieprzestrzegania w latach 2011-2012 art. 70a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela⁶. Natomiast uwagi NIK dotyczyły m.in. braku dokumentowania czynności nadzorczych Gminy nad prowadzonymi placówkami oświatowymi oraz nieprzeprowadzania kontroli w niepublicznych placówkach oświatowych dotowanych przez Gminę, mimo takiej możliwości wynikającej z przepisów prawa i uchwały Rady Gminy Olszanka.

¹ Dalej: Urząd lub UG

² Od 6 grudnia 2006 r.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Czynności kontrolne zakończyły się 5 grudnia 2014 r.

⁵ Dalej także UE.

⁶ Dz. U. z 2014 r., poz. 191; dalej także: Karta nauczyciela.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zapewnienie szkołom i placówkom oświatowym warunków do realizacji zadań statutowych.

1.1 Diagnozowanie potrzeb edukacyjnych w szkołach i przedszkolach na terenie Gminy Olszanka.

Opis stanu
faktycznego

1.1.1 W roku szkolnym 2014/2015 Gmina prowadziła dwie placówki oświatowe, tj.: Zespół Szkół w Olszance, w skład którego wchodziły Szkoła Podstawowa im. Unitów Podlaskich⁷ i Publiczne Gimnazjum w Olszance⁸ oraz Szkołę Podstawową im. Stefana Żeromskiego w Hadynowie⁹ z Punktem Przedszkolnym.

W szkołach podstawowych funkcjonowało łącznie 14 oddziałów dla 144 uczniów (w tym dwa oddziały przedszkolne¹⁰), w Gimnazjum 4 oddziały dla 78 uczniów, a w Punkcie Przedszkolnym jeden oddział dla 22 dzieci.

Gmina dotowała dwie niepubliczne szkoły podstawowe (Niepubliczną Szkołę Podstawową w Szydłowie oraz Niepubliczną Szkołę Podstawową w Próchenkach) z 10 oddziałami dla 71 uczniów oraz dwa niepubliczne przedszkola (Niepubliczne Przedszkole w Szydłowie oraz Niepubliczne Przedszkole w Próchenkach) z 5 oddziałami dla 68 dzieci.

Na terenie Gminy nie było mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługujących się językiem regionalnym.

Gmina nie utworzyła jednostki do obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół i placówek oświatowych oraz nie powołała rady oświatowej. Osobą upoważnioną do prowadzenia i nadzorowania zadań oświatowych objętych kontrolą była pani B.W., inspektor w UG Olszanka.

(dowód: akta kontroli tom 1 str. 10, 13, 28, 58-67, 169-171, tom 2 str. 489)

Gmina nie posiadała przyjętych przez Radę Gminy dokumentów określających politykę oświatową czy też koncepcję realizacji zadań oświatowych. Kierunki m.in. poprawy warunków lokalowych oraz nauczania określały plany utrzymania i polepszenia warunków lokalowych na lata 2012-2017, opracowane przez szkoły podstawowe prowadzone przez Gminę.¹¹

(dowód: akta kontroli tom 1 str. 174, tom 2 str. 267-277, 340-356, 455-473)

Zgodnie z art. 5a ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty¹² Wójt składał, w terminie do 31 października każdego roku objętego kontrolą, informację o stanie realizacji zadań oświatowych za poprzedni rok szkolny. Informacje zawierały m.in.: opis organizacji placówek oświatowych, bazy lokalowej, kosztów związanych z utrzymaniem, osiągnięcia uczniów oraz dane finansowe dotyczące realizowanych zadań oświatowych¹³.

W okresie objętym kontrolą do Urzędu Gminy nie wpłynęły skargi ani wnioski dotyczące realizacji zadań oświatowych.

(dowód: akta kontroli tom 1 str. 85-114)

1.1.2. Kształcenie, wychowanie i opieka w szkołach i przedszkolach.

Diagnoza potrzeb dla pełnej realizacji zadań oświatowych dokonywana była w Gminie:

– przez Komisję Oświaty, Zdrowia i Spraw Socjalnych¹⁴ (na podstawie rozmów przeprowadzanych z dyrektorami placówek oświatowych),

⁷ Dalej: SP w Olszance.

⁸ Dalej: PG w Olszance.

⁹ Dalej: SP w Hadynowie.

¹⁰ W roku szkolnym 2014/2015 do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych uczęszczało 29 dzieci.

¹¹ W przypadku SP w Hadynowie dokument taki został zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną 3 lipca 2012 r., a w przypadku SP w Olszance stanowił załącznik do planu nadzoru pedagogicznego.

¹² Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572 ze zm., dalej ustawa o systemie oświaty.

¹³ M.in. źródła środków finansowych na oświatę, wielkość i strukturę wydatków oświatowych, a także dane nt. subwencji i dotacji.

¹⁴ Dalej Komisja Oświaty.

– przez Urząd, na podstawie analizy arkuszy organizacyjnych placówek oświatowych określających m.in. organizację procesu nauczania, wychowania i opieki na kolejne lata szkolne, liczbę zajęć z poszczególnych przedmiotów wraz z przypisaniem ich konkretnemu nauczycielowi¹⁵.

Potrzeby w zakresie kształcenia, wychowania i opieki uczniów i wychowanków były diagnozowane przez Gminę także na podstawie danych zawartych w Systemie Informacji Oświatowej¹⁶ oraz informacjach o realizacji zadań oświatowych, przedkładanych przez dyrektorów gminnych placówek oświatowych. Przydział dodatkowych godzin lekcyjnych poprzedzany był analizami potrzeb uczniów przeprowadzanych przez nauczycieli i rady pedagogiczne.

Wysokość środków finansowych przekazywana szkołom uzależniona była m.in. od liczby uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

(dowód: akta kontroli tom 1 str. 80-84, 123-162, 175-206, 210, 218-219)

W roku szkolnym 2014/2015 na terenie Gminy wychowaniem przedszkolnym objęto łącznie 92 na 104 dzieci w wieku 3-5 lat zamieszkujących Gminę, tj. 88,5%. (wzrost z 66,3% w roku szkolnym 2011/2012). Wójt wyjaśnił m.in., że w roku szkolnym 2014/2015 wszystkie dzieci w wieku przedszkolnym, zgłoszone w tym roku przez rodziców, zostały przyjęte do placówek wychowania przedszkolnego prowadzonych przez Gminę.

W celu objęcia wszystkich dzieci zgłaszanych do przedszkola przez rodziców Gmina uruchomiła od roku szkolnego 2012/2013 Punkt Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Hadynowie.

W roku szkolnym 2014/2015 edukację przedszkolną realizowało 20 sześciolatków. Siedmiu sześciolatków urodzonych w I-jej połowie 2008 r. nie podjęło nauki w szkole ze względu na odroczenie obowiązku szkolnego¹⁷, a dwóch, urodzonych w II-jej połowie roku 2008 podjęło naukę w szkole podstawowej¹⁸.

(dowód: akta kontroli tom 1 str. 62, 210, 214, tom 2 str. 432-434, 485)

1.1.3 Kadra nauczycielska.

W szkołach i placówkach oświatowych w badanym okresie zatrudnionych było od 36 do 40 nauczycieli (w roku szkolnym 2014/2015 – 38). Udział nauczycieli dyplomowanych i mianowanych w ogólnej liczbie nauczycieli (w przeliczeniu na etaty) wynosił odpowiednio od 76,4% w roku szkolnym: 2009/2010 do 81,3% w roku 2013/2014. W roku 2014/2015 nastąpił niewielki spadek do 80,9% co, wg wyjaśnień Wójta, było spowodowane przejściem jednego nauczyciela na rentę chorobową, a drugiego na emeryturę i zatrudnieniem, w ich miejsce, nauczycieli z niższym stopniem awansu zawodowego, tj. stażystów i nauczycieli kontraktowych.

W budżecie Gminy zapewniano środki na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli w wys. 10 tys. zł, w każdym roku objętym kontrolą. Wymieniona kwota w latach 2011-2012 stanowiła odpowiednio 0,72% i 0,66% środków zaplanowanych na wynagrodzenia nauczycieli. W latach 2013 i 2014 w budżecie Gminy zaplanowano środki na ww cel w wysokości 0,63% i 0,64% środków zaplanowanych na wynagrodzenia nauczycieli, tj. stosownie do przepisów art. 14 pkt 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej¹⁹ i art. 9 pkt 1 ustawy z dnia 8 listopada 2013 roku o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej²⁰.

¹⁵ Wyniki tej analizy Wójt przekazywał ustnie Komisji Oświaty, Zdrowia i Spraw Socjalnych podczas posiedzeń ww. Komisji.

¹⁶ Dalej także SIO.

¹⁷ Na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej dzieci te uczęszczały do oddziału przedszkolnego właściwego dla obwodu danej SP.

¹⁸ Pozostałe uczęszczały do oddziałów przedszkolnych.

¹⁹ Dz. U. z 2012 r., poz. 1456 ze zm. W 2013 roku środki, o których mowa w art. 70 a ustawy Karta Nauczyciela przeznaczone na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, z uwzględnieniem doradztwa metodycznego, wyodrębnia się w budżetach organów prowadzących szkoły w wysokości do 1% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli, jednak nie mniej niż 0,5% tych środków.

²⁰ Dz. U. z 2013 r. poz. 1645, w 2014 r. jak w przypisie 22.

(dowód: akta kontroli tom 1 str. 215, tom 2 str. 479, 490, tom IV str. 254-264)

Gmina ustalała potrzeby związane z realizacją zadań w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli, jak wyjaśnił Wójt, na podstawie informacji przekazywanych ustnie przez dyrektorów szkół, którzy diagnozowali te potrzeby na protokołowanych posiedzeniach rad pedagogicznych.

(dowód: akta kontroli tom 1 str. 210-211)

1.1.4 Warunki lokalowe i organizacyjne.

Gmina diagnozowała potrzeby w zakresie organizacji zajęć świetlicowych i pozalekcyjnych oraz warunków lokalowych, wyposażenia sal lekcyjnych, a także zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia w prowadzonych placówkach oświatowych poprzez bezpośrednie rozmowy z ich dyrektorami i wizytacje tych placówek. Szczegółowe diagnozy przeprowadzała Komisja Oświaty²¹ oraz rady pedagogiczne szkół w porozumieniu z radami rodziców.

W składanej corocznie przez Wójta²² informacji o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy w sposób ogólny odnoszono się do bazy lokalowej i wyposażenia placówek oświatowych. Wskazywano, że baza lokalowa jest zróżnicowana (ale na bieżąco ulepszana w miarę możliwości Gminy), a wyposażenie dobre.

(dowód: akta kontroli tom 1 str. 85 -114, 175-197, 218)

Wyniki oględzin Gimnazjum i szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę wykazały m.in. że:

- zgodnie z wymogami art. 67 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o systemie oświaty wszystkie szkoły posiadały bibliotekę oraz świetlicę²³, zajęcia w świetlicach odbywały się w grupach nieprzekraczających 25 uczniów;
- zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki kształcenia określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach²⁴;
- sale dla klas pierwszych składały się z części edukacyjnej i rekreacyjnej i były wyposażone m.in. w odpowiednie pomoce dydaktyczne, uczniowie mogli korzystać z pracowni komputerowej²⁵, a meble szkolne były dostosowane do zasad ergonomii;
- w klasach IV-VI szkół podstawowych oraz w Gimnazjum zajęcia z: języka obcego nowożytnego i informatyki odbywały się w pracowniach, a muzyki, plastyki i informatyki odbywały się w salach wyposażonych we właściwe środki dydaktyczne;
- Gimnazjum i SP w Olszance posiadały wspólną halę sportową i boisko wielofunkcyjne;
- SP w Hadynowie posiadała odpowiednio wyposażone pomieszczenie zastępcze do prowadzenia zajęć sportowych oraz boisko szkolne wielofunkcyjne;
- na terenie szkół funkcjonują place zabaw wyposażone w trwałe i stabilne urządzenia, a w budynku SP w Hadynowie także sala rekreacyjna (mała sala zabaw);
- wszystkie szkoły posiadały pomieszczenia do spożywania ciepłych posiłków, z tym że w Zespole Szkół w Olszance wykorzystywana była do tego celu świetlica²⁶.

Wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród dyrektorów szkół, a dotyczących warunków lokalowych i wyposażenia szkół były zbieżne z wynikami oględzin. Badania ankietowe wykazały też, że dyrektorzy szkół w ciągu ostatnich pięciu lat zgłaszali do Gminy zapotrzebowanie w zakresie remontu budynków i część oczekiwań została zrealizowana.

(dowód: akta kontroli tom 1 str.241-243, tom 2 str. 267-278, 328-356, 385-389)

²¹ Posiedzenia Komisji były protokołowane.

²² Radzie Gminy.

²³ W SP w Hadynowie dwie świetlice, jedna przeznaczona była dla dzieci czekających na dowóz do domu.

²⁴ Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 ze zm., dalej rozporządzenie MEN z 31 grudnia 2002 r.

²⁵ W żadnej ze szkół liczba stanowisk komputerowych nie była mniejsza niż liczebność grup w trakcie zajęć.

²⁶ Ciepłe posiłki dostarczane były z zewnątrz (catering).Świetlica wykorzystywana była głównie po zakończeniu zajęć lekcyjnych jako miejsce zagospodarowania czasu uczniów oczekujących na autobus szkolny.

1.1.5 Inne warunki.

Gmina diagnozowała potrzeby dotyczące pomocy materialnej i wspierania edukacji uzdolnionych uczniów, jak wyjaśnił Wójt, poprzez wywiady z dyrektorami szkół oraz pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej²⁷. Rekomendacje i wnioski z tego zakresu rozpatrywała Komisja Socjalna powołana przez Wójta. Innych potrzeb w zakresie realizacji zadań oświatowych nie diagnozowano.

W Gminie nie tworzone programów lokalnych i regionalnych, o których mowa w art. 90t ust. 1 ustawy o systemie oświaty. Nie przyznawano stypendiów uczniom szczególnie uzdolnionym. Gmina nie podejmowała innych działań niż wynikające z przepisów prawa oświatowego²⁸.

Nie ustalono lokalnego prawa określającego liczebność klas czy grup zajęciowych na poziomie niższym niż wynika to z obowiązujących norm. Nie finansowano ze środków własnych posiłków, podręczników, strojów dla wszystkich uczniów, niezależnie od poziomu zamożności ich rodzin oraz nie finansowano dodatkowych zajęć np. z języka obcego. Nie wprowadzono dodatkowych instrumentów motywacyjnych dla nauczycieli oraz nie przeznaczano wyższych, niż to wynika z prawa, środków na kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli.

(dowód: akta kontroli tom 1 str. 218-219)

Opis stanu
faktycznego

1.2. Planowanie i finansowanie wydatków na realizację zadań oświatowych

1.2.1 Planowanie wydatków na realizację zadań oświatowych.

Zgodnie z wymogami art. 234 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²⁹ uchwałą Rady Gminy Nr XL/172/10 z dnia 20 lipca 2010 r. określono tryb prac nad projektem uchwały budżetowej. Procedura planowania wydatków, określona w tej uchwale i stosowana w Urzędzie, uwzględniała udział dyrektorów prowadzonych przez Gminę placówek oświatowych w planowaniu wydatków na zadania oświatowe. Wójt Gminy Olszanka przekazywał informacje niezbędne do opracowania projektów planów finansowych placówkom oświatowym w terminie 7 dni od dnia przekazania projektu uchwały budżetowej Radzie Gminy. W oparciu o ww. informacje placówki oświatowe opracowywały projekty planów finansowych w terminie 30 dni od dnia otrzymania ww. informacji.

Gmina planowała dochody z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej na podstawie informacji przekazywanej przez Ministra Finansów.

(dowód: akta kontroli tom 1 str. 223-224, 227, 245-258, 350-381, tom 2, str. 4-34)

Głównym źródłem środków finansowych na zadania oświatowe w latach 2011-2014 była część oświatowa subwencji ogólnej wynosząca, w poszczególnych latach objętych kontrolą, odpowiednio: 2 541,9 tys. zł, 2 634,3 tys. zł, 2 565,4 tys. zł i w 2014 (plan 2 551,1 tys. zł), wykonanie wg stanu na 31 sierpnia 2014 r. – 1 969,3 tys. zł.³⁰

Gmina uzyskiwała też środki z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej w 2011 r. w wys. 10,3 tys. zł i w 2012 r. w wys. 25,8 tys. zł³¹

Ponadto Gmina otrzymała środki Unii Europejskiej³² na zadania oświatowe w badanym okresie w wysokości 267,5 tys. zł w 2011 roku, 45,5 tys. zł w 2012 roku, 51,8 tys. zł w 2013 roku i 67,9 tys. zł w 2014 roku.

Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne w dziedzinie oświaty wyniosły w badanych latach: 43,2 tys. zł w 2011 roku, 40,3 tys. zł w 2012 roku, 86,1 tys. zł w roku 2013 i 126,9 tys. zł w 2014 r. Dotacje te przyznano na: stypendia i wyprawkę szkolną we

²⁷ Dalej: GOPS

²⁸ Tj. ustawy o systemie oświaty, Karty Nauczyciela i innych ustaw z zakresu prawa oświatowego jak i przepisów wykonawczych do tych aktów prawnych.

²⁹ Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.

³⁰ W przypadku danych finansowych dotyczących 2014 r. w każdym przypadku są to dane wg stanu na 31 sierpnia 2014 r. .

³¹ Na dofinansowanie kosztów związanych z wypłatą odpraw dla nauczycieli likwidowanej Szkoły Podstawowej w Szydłowie w 2011 r. i w związku z ponownym, poprawnym naliczeniem subwencji na rok 2012.

³² Dalej także UE.

wszystkich latach objętych kontrolą oraz na wychowanie przedszkolne w latach 2013-2014 i zakup podręczników w roku 2014.

W latach 2011-2013 malał udział dochodów Gminy z tytułu otrzymanej części oświatowej subwencji ogólnej do wykonanych dochodów ogółem z 30% w 2011 r. do 22% w roku 2013. Na 2014 r. otrzymana część oświatowa subwencji ogólnej w kwocie 1 969,3 tys. zł stanowiła 19 % wykonanych dochodów ogółem.

(dowód: akta kontroli tom 1 str. 213, 228-234, 245-349, tom 3 str. 24-28, 83)

Ponadto w roku 2013 Gmina otrzymała dotację w ramach Programu YOUNGSTER PLUS od fundacji „Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej – Counterpart Fund” (wsparcie nauki języka angielskiego dla młodzieży szkół gimnazjalnych) w kwocie 4,1 tys. zł.

W związku ze wzrostem liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli prowadzonych na terenie gminy Olszanka od 2012 roku wzrosły wpływy z tytułu rozliczenia z innymi jednostkami samorządu terytorialnego od kwoty 1,5 tys. zł w roku 2012 do 10,9 tys. zł w 2014 roku.

(dowód: akta kontroli tom 1 str. 223-228)

Analizie poddano realizację pięciu umów na projekty realizowane przy udziale środków UE, tj. trzech umów zawartych z Mazowiecką Jednostką Wdrażania Programów Unijnych (z 9 zawartych w kontrolowanym okresie) dofinansowanych środkami Europejskiego Funduszu Społecznego i dwóch umów zawartych z Wicemarszałkami Województwa Podlaskiego, dofinansowanych środkami Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, tj. umów:

- „Moja szkoła – moja szansa”, projekt polegał na organizacji zajęć dodatkowych, w tym wyrównawczych i kompensacyjno-korekcyjnych, wycieczek, itp. dla 306 uczniów szkół gminnych (dofinansowanie z UE w wys. 275,5 tys. zł, z budżetu państwa 34,0 tys. zł i wkład Gminy 8,5 tys. zł),
- „Z indywidualizacją ku rozwojowi”, projekt polegał m.in. na organizacji zajęć dodatkowych w szkołach gminnych dla 74 uczniów i doposażeniu bazy dydaktycznej tych szkół (dofinansowanie z UE w wys. 51,0 tys. zł i z budżetu państwa 9,0 tys. zł).
- „Indywidualizacja z Gminą Olszanka”; projekt polegał m.in. na organizacji zajęć dodatkowych w szkołach gminnych dla 58 uczniów i doposażeniu bazy dydaktycznej tych szkół (dofinansowanie z UE w wys. 51,0 tys. zł i z budżetu państwa 9,0 tys. zł),
- „Budowa placu zabaw w Hadynowie i organizacja Dnia zabaw”, projekt polegał na budowie dla dzieci z terenu Gminy placu zabaw (dofinansowanie w wys. 24,4 tys. zł),
- „Budowa placu zabaw w Olszance i organizacja Dnia zabaw”, projekt polegał na budowie dla dzieci z terenu Gminy placu zabaw (dofinansowanie w wys. 24,0 tys. zł).

Określone w ww. umowach projekty zostały zrealizowane i rozliczone zgodnie z zasadami określonymi w tych umowach.

(dowód: akta kontroli tom 3 str. 260-505)

1.2.2. Finansowanie zadań oświatowych.

Wydatki oświatowe Gminy Olszanka ogółem w poszczególnych latach wynosiły: 3 928,3 tys. zł w 2011 roku (97,7% planu), 3 625,1 tys. zł w 2012 roku (97,8%), 4 006,9 tys. zł w 2013 roku (98,6%) i 2 732,0 tys. zł w 2014 r. (plan na 2014 r. – 4007,0 tys. zł.).

Wydatki Gminy na zadania oświatowe ogółem stanowiły w latach 2011-2013 odpowiednio: 47%, 37% i 30% wydatków Gminy, a wg stanu na 31 sierpnia 2014 r. – 29%. Spadek wydatków na zadania oświatowe w stosunku do wydatków Gminy ogółem spowodowany był znacznym wzrostem wydatków Gminy na inwestycje (budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w latach 2012-2013).

Wydatki na zadania subwencionowane w stosunku do wydatków ogółem wynosiły odpowiednio w badanych latach: 30%, 27% i 19%, (27% wg stanu na 31 sierpnia 2014 r.).

Wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń stanowiły w latach 2011-2013 odpowiednio: 65%, 61,6% i 62,7% wydatków oświatowych Gminy ogółem i 65%, 62% i 64% wydatków bieżących.

Szkołom prowadzonym przez inne niż Gmina podmioty przekazano 342,2 tys. zł w 2011 roku, 429,9 tys. zł w 2012 roku, 512,6 tys. zł w 2013 roku i do dnia 31 sierpnia 2014 r. – 361,3 tys. zł, a przedszkolom, prowadzonym przez inny niż Gmina podmiot odpowiednio 45,2 tys. zł, 221,6 tys. zł, 268,4 tys. zł i 199,7 tys. zł w 2014 r.

Wydatki majątkowe Gminy na oświatę wyniosły 16,4 tys. zł w roku 2011 i 59,4 tys. zł w roku 2013., stanowiło to 0,4% wydatków Gminy na oświatę w 2011 r. i 1,5% tych wydatków w 2013 r. Wójt wyjaśnił m.in., że brak środków na wkład własny, a tym bardziej na całą realizację inwestycji, spowodował niewielki procent wykonania wydatków majątkowych w oświacie w stosunku do wydatków na oświatę ogółem.

W latach 2011-2014 Gmina Olszanka wydatkowała środki własne na realizację zadań oświatowych w wys. odpowiednio: 1 075,7 tys. zł, 905,6 tys. zł, 1 303,6 tys. zł i 632,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli tom 1 str. 226,233-234, tom IV str.246-266)

Ustalone
nieprawidłowości

W budżecie Gminy Olszanka na lata 2011-2012 wyodrębniono środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli z uwzględnieniem doradztwa metodycznego w wysokości niższej niż 1 % planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli, tj. niezgodnie z dyspozycją, określoną w art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela.

Wójt wyjaśnił, że zaplanowane środki odpowiadały zgłaszanym potrzebom.

(dowód: akta kontroli tom 2 str.478-482, tom IV str. 254)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonej nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Wykorzystanie środków budżetowych na realizację zadań oświatowych

2.1 Wydatki ponoszone przez Gminę na realizację wybranych zadań oświatowych

Opis stanu
faktycznego

2.1.1 Wydatki związane z organizacją sieci szkół i przedszkoli prowadzonych przez Gminę.

W okresie objętym kontrolą miały miejsce dwie zmiany w sieci szkół i przedszkoli.

31 sierpnia 2011 r. została zlikwidowana Szkoła Podstawowa w Szydłowie, do której uczęszczało 35 uczniów, a 1 września 2012 r. utworzony został Punkt Przedszkolny przy Szkole Podstawowej im. Stefana Żeromskiego w Hadynowie. Wymienione zmiany zostały wprowadzone stosownymi uchwałami Rady Gminy³³.

Wg wyjaśnień Wójta Gminy likwidacja ww. Szkoły spowodowana została względami ekonomicznymi i demograficznymi. Koszt kształcenia w niej jednego ucznia wynosił bowiem 1300 zł miesięcznie, w sytuacji gdy w innych szkołach Gminy było to 600-700 zł miesięcznie, a liczba uczniów była o połowę mniejsza niż w pozostałych szkołach.

(dowód: akta kontroli tom 2 str. 263, 266)

Zmiany w sieci szkół wynikające z ww. likwidacji, jak podał m.in. Wójt, nie spowodowały istotnych oszczędności, gdyż w miejsce zlikwidowanej Szkoły utworzona została z dniem 1 września 2011 roku Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Szydłowie oraz Niepubliczne Przedszkole w Szydłowie, a 1 września 2012 r. Niepubliczne Przedszkole w Próchenkach. Wyżej wymienione placówki były dotowane przez Gminę od roku szkolnego 2011/2012 (placówki w Szydłowie) i 2012/2013 (przedszkole w Próchenkach).

Korzyści z likwidacji Szkoły Publicznej w Szydłowie w pierwszym roku jej funkcjonowania wyniosły 320,7 tys. zł. Środki te zostały przeznaczone na realizację zadań oświatowych Gminy, w szczególności na dotacje dla nowopowstałych niepublicznych placówek oświatowych. W związku ze wzrostem wydatków na wymienione placówki, spowodowanym

³³ Uchwałą Rady Gminy nr. VII/26/11 z 31 marca 2011 r. oraz nr XXII/95/12 z dnia 27 sierpnia 2012 r.

m.in. wzrostem liczby uczniów/wychowanków w tych placówkach, wynik ten zmniejszał się w kolejnych latach³⁴..

(dowód: akta kontroli tom 1 str. 58-67, tom 2 str. 263, tom 3 str. 24-25, 41-44)

Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Szydłowie funkcjonowała w budynku byłej szkoły publicznej, przekazany nieodpłatnie umową użyczenia nr 125/11 z dnia 22 sierpnia 2011 roku³⁵ Stowarzyszeniu na Rzecz Szkoły w Szydłowie. Nieodpłatne użytkowanie zostało ustanowione uchwałą Rady Gminy z dnia 29 sierpnia 2011 r. nr X/45/11 na czas prowadzenia szkoły niepublicznej przez przywołane wyżej Stowarzyszenie.

Powodem przekazania ww Stowarzyszeniu w nieodpłatne użyczenie nieruchomości³⁶ po zlikwidowanej Szkole³⁷ były, wg wyjaśnień Wójta, względy ekonomiczne, w tym wysoki koszt jej utrzymywania oraz przejęcie przez nowopowstałą placówkę wszystkich uczniów z obwodu zlikwidowanej szkoły.³⁸

Przeciętny roczny koszt kształcenia jednego ucznia w szkołach prowadzonych przez Gminę wyniósł w roku szkolnym: 2010/2011 – 8,5 tys. zł, 2011/2012 – 9,3 tys. zł, 2012/2013 – 11,0 tys. zł, 2013/2014 – 10,7 tys. zł³⁹.

(dowód: akta kontroli tom 2 str. 263 i tom 3 str. 24-25, 29-44)

2.1.2 Wydatki Gminy ponoszone na zadania związane z utrzymaniem odpowiednich warunków lokalowych i organizacyjnych w szkołach i placówkach przedszkolnych prowadzonych przez Gminę.

W latach 2011-2014 (do dnia zakończenia kontroli) dyrektorzy obu publicznych placówek oświatowych, realizując wymóg określony w § 3 ust. 1 i 2 rozporządzeniu MEN z 31 grudnia 2002 r., corocznie dokonywali kontroli w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów szkolnych, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, a protokoły z tej kontroli przekazywali do UG.

W badanym okresie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łosicach jak też Komenda Powiatowej Straży Pożarnej w Łosicach wielokrotnie kontrolowali placówki oświatowe Gminy⁴⁰. W protokołach sporządzonych z powyższych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli tom 2 str. 263, 281-307, 416-417, tom 3 str. 176-241)

W latach 2011-2014 Gmina uwzględniła potrzeby publicznych placówek oświatowych w zakresie poprawy stanu technicznego budynków oraz ich warunków lokalowych. Między innymi zostały zmodernizowane boiska szkolne, utworzono dwa place zabaw, sale rekreacyjne, doposażono świetlice, dokonano wymiany stolików i krzesełek uczniowskich dostosowując je do wzrostu uczniów, zakupiono regały na pomoce dydaktyczne do wszystkich sali lekcyjnych i pomoce dydaktyczne (m.in. projektory, tablice interaktywne, komputery, drukarki). Wydatki ogółem zrealizowane w latach 2011-2014 na zakup materiałów i wyposażenie szkół wyniosły 312,3 tys. zł.

Na remonty i modernizacje placówek oświatowych Gmina wydatkowała środki własne w wys. 23,0 tys. zł, a na ich doposażenie 32,6 tys. zł.

(dowód: akta kontroli tom 2 str. 264, tom 3 str. 27, tom str. 255-256)

Informacje o stanie realizacji zadań oświatowych za poprzedni rok szkolny⁴¹ zawierały zestawienia wyników sprawdzianów i egzaminów uzyskanych przez gminne szkoły, które

³⁴ Do 241,9 tys. w roku szkolnym 2012/2013 i 132,0 tys. zł w roku szkolnym 2013/2014.

³⁵ Aneksowaną w dniu 22 sierpnia 2011 r., nowa umowa nr 18/2014 została zawarta 7 kwietnia 2014 r.

³⁶ Położonej w miejscowości Szydłówka 62 na działkach ewidencyjnych nr 375 i 379/1 o łącznej powierzchni 0,48 ha.

³⁷ Bez pomieszczeń przeznaczonych na funkcjonowanie Filii Gminnej Biblioteki Publicznej w Szydłowie.

³⁸ Dzieci te nie ponoszą żadnych dodatkowych opłat z tego tytułu.

³⁹ Przeciętny roczny koszt kształcenia jednego ucznia w szkołach podstawowych wyniósł w roku szkolnym: 2010/2011- 10,0 tys. zł, 2011/2012 – 10,2 tys. zł, 2012/2013 – 11,3 tys. zł, 2013/2014 – 10,7 tys. zł. Przeciętny roczny koszt kształcenia jednego ucznia w Gimnazjum wyniósł w roku szkolnym: 2010/2011- 7,6 tys. zł, 2011/2012 – 8,6 tys. zł, 2012/2013 – 10,7 tys. zł, 2013/2014 – 10,6 tys. zł.

⁴⁰ Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łosicach przeprowadził w latach szkolnych 2011/2012- 2013/2014 łącznie 17(5 w Zespole Szkół w Olszance, a 12 w Szkole w Hadynowie), a Komenda Powiatowej Straży Pożarnej w Łosicach 8 kontroli (5 w Zespole Szkół w Olszance, a 3w Szkole w Hadynowie).

⁴¹ Określone w art. 5a ust. 4 ustawy o systemie oświaty

w celu ich analizy i monitorowania wykorzystywały skalę staninową (szkoły podstawowe) i EWD (Gimnazjum). Ww. wyniki analizowane były także w układzie wieloletnim. Nie opracowywano natomiast zestawień wyników, uzyskanych przez szkoły prowadzone przez Gminę, z wynikami szkół w powiecie, kraju, województwie, gdyż jak wyjaśnił Wójt „nie było takiej potrzeby.

Uzyskiwane przez szkoły wyniki (sprawdzianów i egzaminów) miały wpływ na ocenę pracy szkół i ich dyrektorów. Jak wyjaśnił Wójt podejmowane były działania prowadzące do poprawy wyników dydaktycznych poprzez zwiększenie liczby zajęć dodatkowych.

W celu wyrównywania szans edukacyjnych oraz rozwoju uzdolnionych uczniów w szkołach prowadzonych przez Gminę organizowane były zajęcia rozwijające ich zainteresowania. Prowadzone one były zgodnie z arkuszem organizacji pracy szkół oraz w ramach tzw. godzin kartowych realizowanych przez nauczycieli zgodnie z art. 42 Karty Nauczyciela.

(dowód: akta kontroli tom 2 str. 264, tom 3 str. 158-165)

W roku szkolnym 2011/2012 do szkół prowadzonych przez Gminę uczęszczało 7 uczniów z orzeczeniami i 24 z opiniami publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w roku 2012/2013 odpowiednio 7 i 32 uczniów, a w roku 2013/2014 odpowiednio 5 i 47.

Wszyscy ww. uczniowie, jak wyjaśnił Wójt, otrzymali pomoc w formie zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, dydaktyczno-wyrównawczych, jak również zajęć dodatkowych (polonistycznych, matematycznych, biologiczno-chemicznych, z języka rosyjskiego, języka angielskiego).

Tygodniowy wymiar zajęć dodatkowych w gminnych szkołach wynosił m.in:

- 47 godzin zajęć rewalidacyjnych i specjalistycznych, 16,5 godziny zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i 8 godzin kół zainteresowań w roku szkolnym 2011/2012,
- 61,5 godziny zajęć rewalidacyjnych i specjalistycznych, 12 godzin zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i 11 godzin kół zainteresowań w roku szkolnym 2012/2013,
- 65 godzin zajęć rewalidacyjnych i specjalistycznych, 9,5 godziny zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i 12 godzin kół zainteresowań w roku szkolnym 2013/2014.

Dyrektorzy szkół prowadzonych przez Gminę podali w ankietach, że wszyscy uczniowie z opiniami i orzeczeniami poradni psychologiczno-pedagogicznych otrzymali zalecane w nich formy pomocy.

(dowód: akta kontroli tom 1 str. 243, tom 2 str. 265, 437-444, tom 3 str. 21, 158-165)

Liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym na podstawie orzeczeń poradni psychologiczno-pedagogicznych wynosiła w roku szkolnym 2011/2012 – 5, w 2012/2013 – 5, w 2013/2014 – 4 i w 2014/2015 – 4.

Dla uczniów z orzeczeniami o kształceniu specjalnym zostały zorganizowane zajęcia nauczania indywidualnego lub zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze. Godziny na dodatkowe zajęcia edukacyjne dyrektorzy wykazywali w arkuszach organizacji szkół, które były zatwierdzane przez Gminę.

(dowód: akta kontroli tom 1 str. 198-206, tom 2 str. 35- 64, 262- 265, tom 3 str. 21)

2.1.3 Wydatki Gminy ponoszone na wynagrodzenia oraz kształcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli.

W latach 2010-2013 nastąpił spadek udziału wynagrodzeń nauczycieli w wydatkach bieżących Gminy na oświatę z 67% w 2010 r. do 57% w roku 2013. W roku 2014 udział ten wynosił 61%. Wójt wyjaśnił, iż coroczne podwyżki wynagrodzeń nauczycieli miały miejsce w latach 2008-2010. W tym okresie wynagrodzenia nauczycieli rosły szybciej niż wydatki bieżące Gminy.

W ww. latach nauczyciele nie osiągnęli średniej wysokości wynagrodzeń określanych corocznie w ustawie budżetowej. W roku 2011 dotyczyło to nauczycieli stażystów i mianowanych, a w latach 2012-2013 nauczycieli stażystów, mianowanych i dyplomowanych. W związku z powyższym nauczycielom wypłacono dodatki uzupełniające w wys. 3,2 tys. zł w 2011 roku, 51,0 tys. zł w 2012 roku i 15,3 tys. zł w roku 2013. Jak

wyjaśnił Wójt, dyrektorzy szkół gminnych dla wyeliminowania/ograniczenia powyższych przypadków zwiększyli liczbę godzin ponadwymiarowych dla nauczycieli. Regulamin określający przyznawanie nauczycielom dodatków: motywacyjnego, funkcyjnego, mieszkaniowego, za trudne warunki pracy, nagród i wynagrodzeń za godziny ponadwymiarowe i doraźnych zastępstw został przyjęty uchwałą Rady Gminy z 13 marca 2009 r., nr XXVII/122/09, po pozytywnym zaopiniowaniu przez związek zawodowy nauczycieli⁴².

W badanym okresie wszyscy nauczyciele⁴³ brali udział w różnych formach doskonalenia zawodowego. W związku z umową zawartą z Mazowieckim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli-Wydział w Siedlcach nauczyciele mogli korzystać z warsztatów metodycznych, kursów doszkalających, konferencji, seminariów itp. Wymienione formy dokształcania i doskonalenia zawodowego zgodne były ze zdiagnozowanymi potrzebami placówek oświatowych w tym zakresie.⁴⁴ Z zaplanowanych corocznie 10,0 tys. zł na kształcenie i doskonalenie nauczycieli w 2011 r. wykorzystano 8,3 tys. zł, w 2012 roku 9,4 tys. zł i w 2013 roku 9,8 tys. Środki te nie zostały wykorzystane w pełnej wysokości, wg wyjaśnień Wójta, ze względu na brak zainteresowania ze strony nauczycieli.

(dowód: akta kontroli tom 2 str.478-482)

2.1.4 Wydatki ponoszone na funkcjonowanie przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach prowadzonych przez Gminę.

Wydatki ponoszone na funkcjonowanie oddziałów przedszkolnych w szkołach prowadzonych przez Gminę w poszczególnych latach objętych kontrolą wynosiły odpowiednio w roku: 2011 – 179,4 tys. zł, 2012 – 165,5 tys. zł, 2013 – 129,4 tys. zł i punkt przedszkolny – 92,9 tys. zł, 2014 – 105,9 tys. zł i punkt przedszkolny – 81,9 tys. zł. Dotacje z budżetu państwa na zadania przedszkolne wyniosły w 2013 roku – 38,9 tys. zł, a w 2014 roku – 92,6 tys. zł. W latach 2011-2012 Gmina ze środków własnych pokryła 100% wydatków na zadania przedszkolne, a w latach 2013-2014 dofinansowała te zadania w wys. odpowiednio: 138,4 tys. zł i 83,6 tys. zł. Zajęcia w Punkcie Przedszkolnym, jak wyjaśnił Wójt, były i nadal są finansowane w całości przez Gminę. W związku z brakiem przedszkoli, dla których organem prowadzącym była Gmina, Rada Gminy nie podjęła uchwały dotyczącej pobierania opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego.

(dowód: akta kontroli tom 2 str. 480-481)

2.1.5 Dowożenie uczniów do szkół i przedszkoli prowadzonych przez Gminę.

Wydatki ponoszone na zadania związane z dowożeniem uczniów do szkół i punktu przedszkolnego w poszczególnych latach objętych badaniami wyniosły: 114,8 tys. zł w 2011 roku, 121,5 tys. zł w 2012 roku, 97,3 tys. zł w 2013 roku, i 112,5 tys. zł w 2014 r. W roku szkolnym 2014/2015 Gmina zapewniała bezpłatne dowożenie do szkół wszystkim uprawnionym uczniom bez względu na odległość. Dowożeniem zajmował się prywatny przewoźnik⁴⁵. Gmina zapewniała opiekę nad uczniami, którą sprawowali nauczyciele⁴⁶. Dowozem objęto 110 uczniów. Ponadto, na podstawie zarządzenia⁴⁷ Wójta Gminy Olszanka zwracane były koszty dowozu jednego dziecka niepełnosprawnego do szkoły specjalnej w Łosicach. Nie wystąpiły przypadki odmowy bezpłatnego dowożenia uczniów.

Likwidacja szkoły w Szydłowie nie spowodowała zmiany kosztów dowozu dzieci do szkół.

(dowód: akta kontroli tom 2 str. 480)

2.1.6 Wydatki ponoszone z budżetu Gminy na finansowanie szkół i przedszkoli prowadzonych przez inne niż Gmina podmioty.

Uchwałą Nr X/43/11 Rady Gminy z dnia 29 sierpnia 2011 roku ustalono tryb udzielania i rozliczania dotacji dla przedszkoli, szkół i innych form wychowania przedszkolnego

⁴² Związek Nauczycielstwa Polskiego Zarząd Oddziału w Łosicach – opinia z dnia 13 stycznia 2009 r.

⁴³ W roku szkolnym 2011 /2012 było to 37 nauczycieli, w roku 2012/2013 – 41 nauczycieli a w roku 2013/2013 – 38 nauczycieli.

⁴⁴ Potrzeby są diagnozowane przez dyrektorów szkół na początku każdego roku szkolnego.

⁴⁵ Wyłoniony w drodze przetargu.

⁴⁶ Wyznaczeni przez dyrektorów szkół.

⁴⁷ Nr 33/13 z dnia 28 sierpnia 2013 roku.

prowadzonych na terenie Gminy Olszanka przez inne niż Gmina Olszanka osoby prawne i osoby fizyczne oraz tryb i zakres kontroli prawidłowości ich wykorzystania. Regionalna Izba Obrachunkowa w Warszawie orzeczeniem z 27 września 2011 r. stwierdziła nieważność tej uchwały w części dotyczącej szczegółowych uregulowań kontroli prawidłowości wykorzystania dotacji.

W części dotyczącej podstawy obliczenia dotacji, trybu jej udzielania i rozliczania, uchwała była zgodna z przepisami stanowiącymi podstawę jej wydania, tj. art. 80 ust. 4 i 90 ust. 4 ustawy o systemie oświaty⁴⁸.

Dotacje dla szkół dla których organem prowadzącym nie była Gmina⁴⁹ wyniosły w roku 2011 – 342,2 tys. zł, w roku 2012 – 429,9 tys. zł, w roku 2013 – 512,6 tys. zł i w roku 2014 – 361,3 tys. zł. Wielkość dotacji przypadająca na jednego ucznia wynosiła w roku szkolnym 2011/2012 – 8,5 tys. zł, w roku szkolnym 2012/2013 – 8,8 tys. zł, w roku szkolnym 2013/2014 – 9,0 tys. zł.

Przedszkolom prowadzonym przez inny niż Gmina podmiot⁵⁰ wypłacono natomiast: 45,2 tys. zł w 2011 roku, 221,6 tys. zł w 2012 roku, 268,6 tys. zł w 2013 roku i 199,7 tys. zł w roku 2014. Wielkość dotacji przypadająca na jednego wychowanka wynosiła w roku szkolnym 2011/2012 – 4,9 tys. zł, w roku szkolnym 2012/2013 – 4,6 tys. zł, a w roku szkolnym 2013/2014 – 4,5 tys. zł.

W wyniku analizy wniosków o dotacje, złożonych przez niepubliczne szkoły i przedszkola w latach 2013-2014, stwierdzono, że ww. podmioty podały poprawną liczbę uczniów i wychowanków⁵¹. Nie stwierdzono nieprawidłowości w wyliczeniu kwot dotacji przekazanych ww. placówkom w latach 2012-2013. Wnioski, poza jednym przypadkiem, złożone zostały w ustawowo określonym terminie (tj. do 30 września). Wniosek jednej ze szkół niepublicznych wpłynął do Urzędu po ww. terminie⁵² ze względu na zmianę na stanowisku dyrektora, jednakże Rada Gminy podjęła decyzję o przyznaniu dotacji.

(dowód: akta kontroli tom 2 str. 481-482, tom IV str. 253, 267)

2.2 Nadzór nad szkołami funkcjonującymi na terenie gminy

Gmina, zgodnie z art. 34a ust. 2 pkt 1 ustawy o systemie oświaty, sprawowała nadzór nad prawidłowością wydatkowania przez gminne placówki oświatowe przyznanych środków budżetowych oraz pozyskanych z innych źródeł poprzez weryfikację sprawozdań z wykonania wydatków budżetowych jednostek oświatowych.

Nadzór Gminy nad prowadzonymi placówkami oświatowymi w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników i uczniów polegał, jak wyjaśnił Wójt, na spotkaniach i rozmowach z dyrektorami jednostek oświatowych.

Zgodnie z wymogami art. 50 ust. 3-4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej⁵³, weryfikowano poprawność danych przekazywanych Gminie w SIO, w tym dane dotyczące liczby uczniów (również niepełnosprawnych).⁵⁴

Gmina dokonywała rozliczenia czasu pracy nauczycieli na podstawie arkuszy organizacyjnych szkół, a godzin nadwymiarowych poprzez zatwierdzanie kart miesięcznych składanych przez dyrektorów szkół.

Gmina nie kontrolowała dyrektorów szkół w zakresie zasadności zatrudniania nauczycieli w trybie art. 10 ust. 7 Karty Nauczyciela⁵⁵, ponieważ takie przypadki nie miały w Gminie miejsca.

W okresie objętym kontrolą Gmina nie finansowała zadań, do których nie była zobligowana ponieważ, jak wyjaśnił Wójt, dodatkowe zajęcia wyrównawcze oraz zajęcia dla uczniów

⁴⁸ W związku z tym, że na terenie Gminy nie funkcjonowało przedszkole publiczne do ustalenia wysokości dotacji przyjmowano wydatki bieżące ponoszone na prowadzenie przedszkola publicznego przez sąsiednią gminę, tj. Gminę i Miasto Łosice.

⁴⁹ Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Szydłowie oraz Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Próchenkach.

⁵⁰ Niepubliczne Przedszkole w Szydłowie oraz Niepubliczne Przedszkole w Próchenkach.

⁵¹ Dane te stanowiły podstawę do obliczenia dotacji.

⁵² Opóźnienie wyniosło 39 dni.

⁵³ Dz. U. Nr 139, poz. 814 ze zm.

⁵⁴ Porównywano liczbę dzieci niepełnosprawnych z orzeczeniami wydawanymi przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne.

⁵⁵ Zatrudnianie nauczycieli w trakcie roku szkolnego wynikające z organizacji nauczania lub zastępstwa nieobecnego nauczyciela.

szczególnie uzdolnionych, organizowane były w ramach tzw. „godzin karcianych” (art. 42 ust. 2 pkt 2 Karty Nauczyciela), a dyrektorzy szkół nie zgłaszali potrzeby finansowania innych zadań oświatowych.

(dowód: akta kontroli tom 2 str. 486-490)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. Przeprowadzane przez Gminę czynności nadzorcze nad placówkami oświatowymi nie były dokumentowane.

Wg wyjaśnień Wójta istnienie tylko dwóch placówek oświatowych było powodem uproszczonych metod sprawowania nadzoru.

Zdaniem NIK zasadne jest, zwłaszcza w przypadku przeprowadzania czynności nadzorczych/kontrolnych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w gminnych placówkach oświatowych, dokumentowanie dokonanych w ich toku ustaleń, w celu monitorowania i egzekwowania realizacji wydanych zaleceń.

(dowód: akta kontroli tom 2 str. 486-490)

2. Gmina nie przeprowadzała kontroli prawidłowości wykorzystania dotacji przyznanych placówkom oświatowym prowadzonym przez inny niż Gmina podmiot mimo możliwości wynikającej z art. 90 ust. 3e ustawy o systemie oświaty oraz podjętej przez Radę Gminy uchwały w tym zakresie.

Wójt poinformował, że kontrola wykorzystania udzielonych niepublicznym placówkom oświatowym dotacji, prowadzona była na bieżąco w formie wizytacji i poprzez wyjaśnienia w zakresie realizowanych przez te jednostki wydatków.

Podkreślić należy, iż uchwała Nr X/43/11 Rady Gminy z dnia 29 sierpnia 2011 r. ustalająca tryb udzielania i rozliczania dotacji dla przedszkoli, szkół i innych form wychowania przedszkolnego prowadzonych na terenie Gminy Olszanka przez inne niż Gmina Olszanka osoby prawne i osoby fizyczne oraz tryb i zakres kontroli prawidłowości ich wykorzystania, nie przewiduje wizytacji w niepublicznych placówkach, a jedynie ich kontrolę (§ 4 pkt 1 tej uchwały) w zakresie sprawdzenia zgodności ze stanem faktycznym liczby uczniów wykazywanych przez te placówki.

Zdaniem NIK wzrost dotacji dla takich placówek (z 394,1 tys. zł w 2011r. do 790,4 tys. zł) uzasadnia przeprowadzanie takiej kontroli.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁵⁶, wnosi o:

- dokumentowanie przeprowadzanych czynności nadzorczych, o których mowa w art.34a ust. 2 pkt 2-3 ustawy o systemie oświaty,
- przeprowadzenie kontroli w niepublicznych placówkach oświatowych w zakresie m.in. prawidłowości wykazywania danych będących podstawą do naliczania dotacji przyznawanych z budżetu Gminy jak i ich wykorzystania.

⁵⁶ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag
i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia stycznia 2015 r.

Kontroler
Jerzy Tchórzewski
Specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Dyrektor
Andrzej Panasiuk

.....
podpis

.....
podpis